

IC 919/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 04 października 2016 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Agnieszka Piotrowska

Protokolant: staż. M. M.

po rozpoznaniu w dniu 04 października 2016 roku w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) z siedzibą we W.

przeciwko H. S.

o zapłatę

oddala powództwo.

UZASADNIENIE

Powód (...) z siedzibą we W. domagał się zasądzenia od H. S. kwoty 10.110,96 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a także kosztów postępowania.

Uzasadniając pozew wskazał, że w dniu 3 września 2009 r. roku pozwana zawarła z (...) Bankiem (...) S. A. w K. umowę pożyczki numer (...). Pozwana nie spłaciła wynikającego z umowy zadłużenia, wobec czego, w dniu 8 lipca 2015 r. (...) Bank (...) S. A. w K. zawarł z powodem umowę przelewu wierzytelności przysługującej z ww. umowy w stosunku do pozwanej.

W dniu 24 marca 2016 r. Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku wydał w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (sygn. akt I Nc 101/16).

Od nakazu zapłaty pozwana złożyła sprzeciw, w którym wniosła „o odrzucenie w całości nakazu zapłaty”, podnosząc zarzut przedawnienia roszczenia.

Na rozprawie w dniu 4 października 2016 r. pozwana doprecyzowała swoje stanowisko, wskazując, iż wnosi o oddalenie powództwa w całości oraz podtrzymała zarzut przedawnienia roszczenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 3 września 2009 roku pozwana H. S. zawarła z (...) Bankiem (...) S. A. w K. umowę pożyczki numer (...). Pozwana nie spłaciła całości zadłużenia, wynikającego z przedmiotowej umowy.

bezsporne , nadto: umowa o pożyczki – k. 41-44

Wobec braku spłaty należności wynikających z ww. umowy bank wystawił bankowy tytuł egzekucyjny z dnia 21 stycznia 2011 r., nr (...), zaopatrzony następnie w klauzulę wykonalności z wniosku pierwotnego wierzyciela

postanowieniem Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku z dnia 24 lutego 2011 r. (sygn. akt XIII 1 Co 929/11). Na podstawie tego tytułu wykonawczego toczyło się postępowanie egzekucyjne, umorzone wobec bezskuteczności egzekucji postanowieniem Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Gdańsk – Północ w Gdańsku R. R. z dnia 14 stycznia 2015 r., sygn. akt Km 1003/11.

bezsporne , nadto: bankowy tytułu egzekucyjny – k. 45, postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności – k. 46, postanowienie Komornika z dnia 14 stycznia 2015 r. – k. 47-48

W dniu 8 lipca 2015 r. (...) z siedzibą we W. zawarł z (...) Bankiem (...) S. A. w K. umowę przelewu wierzytelności przysługujących bankowi w stosunku do pozwanej.

bezsporne , nadto: umowa przelewu wierzytelności – k. 9-12, wciąg z elektronicznego załącznika do umowy cesji – k. 13

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jako przedawnione nie zasługiwało na uwzględnienie.

Ustalając stan faktyczny w niniejszej sprawie (który stanowił w zasadzie okoliczności bezsporne), Sąd oparł się na załączonych do akt dokumentach. Wskazać należy, iż prawdziwości i wiarygodności tych dokumentów żadna ze stron nie kwestionowała.

Roszczenie zgłoszone przez stronę powodową dotyczyło wierzytelności wynikającej z umowy pożyczki łączącej pozwaną z pierwotnym wierzycielem, którą powód nabył w drodze umowy cesji wierzytelności.

Z uwagi na podniesiony przez pozwaną w sprzeciwie zarzut przedawnienia, zasadnym było ustalenie w pierwszej kolejności, czy dochodzone pozwem roszczenie uległo przedawnieniu.

Istota przedawnienia polega na tym, że po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, powołując się na upływ czasu. Skutek przedawnienia polega więc na tym, że dłużnik uzyskuje prawo zgłoszenia zarzutu wyłączającego możliwość dochodzenia wykonania świadczenia (lub odszkodowania za szkody powstałe wskutek jego niewykonania lub nienależytego wykonania) przed sądem (państwowym lub arbitrażowym). Sytuacja dłużnika, która polega na możliwości odmowy świadczenia przez podniesienie zarzutu przedawnienia, jest jego prawem podmiotowym. Wynika stąd, że terminy przedawnienia zakreślają granice czasowe, w ramach których może zostać wytoczone powództwo, złożony odpowiedni wniosek lub postawiony zarzut. Jeżeli upływie termin przedawnienia, a wierzyciel wystąpi do sądu z powództwem opartym na przedawnionym roszczeniu, na wniosek pozwanego – dłużnika podnoszącego zarzut przedawnienia, sąd oddali powództwo. Jeżeli zarzut przedawnienia nie zostanie przez dłużnika podniesiony, sąd rozpatrzy powództwo, tak jakby przedawnienie nie nastąpiło.

Przepisy normujące przedawnienie mają charakter *ius cogens*, co oznacza, że normy prawne, których treść i zakres da się odczytać z tych przepisów, są bezwzględnie obowiązujące. Sąd Najwyższy określił charakter przepisów o przedawnieniu oraz ich *ratio legis*, stwierdzając, że przepisy o przedawnieniu "mają charakter stabilizujący stosunki prawne i gwarantują ich pewność (...), dopuszczenie bowiem możliwości realizowania roszczeń bez jakiegokolwiek ograniczenia w czasie prowadziłoby do sytuacji, w której strona pozostawałaby przez dziesiątki lat w niepewności co do swej sytuacji prawnej" (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 1991 r., w sprawie o sygn. akt III CRN 500/90).

Ustawowym skutkiem przedawnienia roszczenia jest powstanie po upływie terminu przedawnienia po stronie tego, przeciw komu przysługuje roszczenie, uprawnienia do uchylenia się od jego zaspokojenia, czyli tzw. zarzut peremptoryjny. Wykonanie tego uprawnienia powoduje, że roszczenie już nie może być skutecznie dochodzone. Dotyczy to nie tylko roszczenia głównego, ale i odsetek za opóźnienie (tak uchwała SN z 10.11.1995r., III CZP 156/95).

Podniesienie więc przez pozwaną zarzutu przedawnienia roszczenia głównego rozciąga się również na odsetki. Wspomnieć w tym miejscu należy, że roszczenie o odsetki za opóźnienie przedawnia się najpóźniej z chwilą przedawnienia roszczenia głównego.

Zgodnie z art. 118 k.c., jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata.

Przy czym, stosownie do treści art. 120 § 1 k.c., bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie. Natomiast bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia; (art. 123 § 1 pkt 1 k.c.). Po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo. W razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym albo przez wszczęcie mediacji, przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone (art. 124 k.c.).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, iż umowa pomiędzy pierwotnym wierzycielem a pozwanym została zawarta w dniu 3 września 2009 r., co zostało bezspornie w przedmiotowej sprawie ustalone. Powód natomiast nie wykazał, do czego był zobowiązany na mocy art. 6 k.c. i 232 k.p.c., w jakiej konkretnie dacie umowa została wypowiedziana, w jakiej dacie wierzytelność stała się wymagalna. Bezspornie w styczniu 2011 r. został wystawiony bankowy tytuł egzekucyjny. W związku z tym w ocenie Sądu należało przyjąć, że przed tą datą umowa została wypowiedziana i wierzytelność stała się wymagalna. Następnie doszło do przerwania biegu terminu przedawnienia z uwagi na złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, którą to klauzulę ostatecznie nadano w dniu 24 lutego 2011 r. Od tej daty ponownie rozpoczął się bieg terminu przedawnienia. W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie niewątpliwie ma zastosowanie 3 – letni termin przedawnienia związany z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Strona powodowa powoływała się na przerwanie biegu terminu przedawnienia z uwagi na złożenie przez pierwotnego wierzyciela wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Postępowanie to zostało umorzone postanowieniem z dnia 14 stycznia 2015 r. W związku z tym zdaniem powoda termin przedawnienia od stycznia 2015 r. rozpoczął bieg na nowo. Mając na uwadze datę złożenia pozwu (styczeń 2016 r.) powód stał na stanowisku, iż do przedawnienia roszczeń nie doszło.

W ocenie Sądu stanowisko strony powodowej nie zasługuje na uwzględnienie. W przedmiotowej sprawie doszło do przedawnienia roszczenia dochodzonego przez powoda z uwagi na fakt, iż Sąd nie uznał wszczęcia postępowania egzekucyjnego za zdarzenie powodujące przerwanie biegu terminu przedawnienia w stosunku do powoda. Wskazać należy, iż postępowanie egzekucyjne prowadzone było w oparciu o bankowy tytuł egzekucyjny, zaopatrzone w klauzulę wykonalności. W związku z tym powód w oparciu o ten tytuł wykonawczy nie mógł dochodzić swojej wierzytelności. Nie mógł się powoływać na przerwę biegu przedawnienia, wywołaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego przez pierwotnego wierzyciela, będącego bankiem.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 listopada 2014 r., II CSK 196/14, przerwanie biegu przedawnienia na podstawie art. 123 § 1 pkt 1 k.p.c. następuje, co do zasady, tylko pomiędzy stronami postępowania, jeżeli z istoty łączącego je stosunku prawnego wynika, że są materialnie zobowiązane lub uprawnione, a więc skutek przerwania zachodzi tylko w podmiotowych i przedmiotowych granicach czynności podjętej przez wierzyciela.

Wniosek o wszczęcie egzekucji wywołuje zatem skutek przerwy wtedy, gdy pochodzi od wierzyciela wskazanego w tytule egzekucyjnym, na rzecz którego została wydana klauzula wykonalności; nie jest bowiem wystarczająca tożsamość wierzytelności lecz konieczna jest również identyczność osób, na rzecz których czynność ta została

dokonana. Skutki prawne postępowania egzekucyjnego wszczętego na podstawie bankowego tytułu wykonawczego związane są więc tylko z podmiotami w nim uczestniczącymi na podstawie tego tytułu w granicach podmiotowych i przedmiotowych ukształtowanych treścią klauzuli wykonalności. Nie może umknąć uwadze, że przerwa biegu przedawnienia została spowodowana czynnością banku zmierzającą do egzekwowania roszczenia, podczas gdy nabywcy nie będącemu bankiem miałyby służyć do jego dochodzenia. Nabywca wierzytelności nie będący bankiem nabywa wierzytelność w swej treści i przedmiocie tożsamą z wierzytelnością zbywającego banku, ale nie wchodzi w sytuację prawną zbywcy wywołaną przerwą biegu przedawnienia i rozpoczęciem biegu na nowo. Czynność wszczęcia postępowania egzekucyjnego przez bank wywołuje materialnoprawny skutek przerwy biegu przedawnienia jedynie w stosunku do wierzyciela objętego bankowym tytułem wykonawczym, natomiast nabywca wierzytelności nie będący bankiem, nawet jeżeli nabycie nastąpiło po umorzeniu postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c. i rozpoczęciu biegu terminu przedawnienia w stosunku do banku na nowo, nie może się powołać na przerwę biegu przedawnienia wywołaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego przez pierwotnego wierzyciela będącego bankiem. Wyjątkowość przywileju wystawiania bankowego tytułu egzekucyjnego prowadzi do wniosku, że skoro nie może on być podstawą egzekucji na rzecz innych osób, niż w nim wskazane za wyjątkiem następstwa prawnego po stronie wierzyciela innego banku, to również materialnoprawne skutki wszczęcia postępowania egzekucyjnego jako czynności wierzyciela – banku prowadzącej do przerwy biegu przedawnienia dotyczą wyłącznie tego wierzyciela i nie dotyczą nabywcy nie będącego bankiem (por. uchwała Sądu najwyższego z dnia 29 czerwca 2016 r. sygn. akt III CZP 29/16).

Mając na uwadze powyższe, Sąd uznając, iż wierzytelność dochodzona przez powoda uległa przedawnieniu, powództwo na mocy art. 118 k.c. oddalił.

Zarządzenia:

1. (...).
2. (...)
3. (...)